

Mikrocertifikáty mezi univerzitami, trhem práce a Evropou

13.11.2025 - Jitka Jiříčková | Univerzita Karlova

Mezinárodní konference na půdě UK ukázala, jak mohou mikrocertifikáty zlepšit uplatnění absolventů, propojovat univerzity s firmami a zároveň držet krok s evropskými standardy jejich uznávání.

Konferenci otevřela rektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková, která vysvětlila, proč Univerzita Karlova rozvíjí programy vedoucí k získání mikrocertifikátů a proč by je měla rozvíjet každá veřejná vysoká škola v České republice. „Mikrocertifikáty nám umožňují reagovat rychleji a cíleněji než klasické studijní programy, které je obtížné a časově náročné měnit,“ vysvětlila rektorka s tím, že Univerzita Karlova se díky nim také vědomě otevírá širší veřejnosti i firmám. Nejde jen oblast digitálních znalostí a dovedností, ale i o sociální, „zelené“, zdravotnické a další specializované kompetence. „Chceme, aby kvalitní univerzitní vzdělávání nebylo dostupné jen našim studentům, ale i lidem z praxe a celé společnosti. Pro firmy je to nová příležitost, jak si cíleně dovzdělávat své zaměstnance,“ zdůraznila rektorka.

Upozornila, že velký důraz klade univerzita i na mezinárodní rozměr, protože mikrocertifikáty musí být kvalitní, uznatelné a srovnatelné v evropském prostoru. „Naším cílem je, aby mikrocertifikáty vydané Univerzitou Karlovou byly respektovanou ‚měnou‘ na evropském pracovním trhu. Proto je pečlivě hodnotíme a rozvíjíme v rámci spolupráce s partnerskými univerzitami v Evropě,“ vysvětlila rektorka. Na její slova navázala Anastasia Pouliou z CEDEFOP, jež vymezila evropský kontext uznávání výsledků učení a standardů pro mikrocertifikáty.

Následně se pozornost přesunula k zahraniční praxi. Christophe Schelling z University of Geneva představil roli univerzitních aliancí v rozvoji studijních programů a provázání mikrocertifikátů s kurikulem. „Na Univerzitě v Ženevě se mikrocertifikáty ujaly velmi rychle – a nebyla to náhoda. Měli jsme k jejich rychlému zavedení velmi dobré předpoklady. Z profesního světa dobře známe krátké, na praxi zaměřené kurzy a vidíme, jak účinné mohou být,“ popsal Christophe Schelling. Právě zkušenost s krátkými, cílenými formami vzdělávání se promítla i do strategického uvažování Ženevské univerzity.

Toto uvažování začlenili do strategického plánu a priorit a když se na evropské úrovni začalo intenzivně mluvit o mikrocertifikátech, Ženevská univerzita už byla připravená. „Evropský důraz na mikrocertifikáty dokonale zapadl do toho, co jsme už chtěli dělat,“ konstatoval Schelling s tím, že k hladkému procesu přispěl jejich od začátku velmi pragmatický přístup. „Programy jsme vytvářeli tak, aby byly jasně strukturované, snadno realizovatelné a skutečně užitečné,“ vysvětlil Schelling. Právě tato praktičnost podle něj umožnila rychlý postup při jejich zavádění.

Podle Christopa Schellinga stojí za úspěchem především dvě věci: „Klíčovými faktory byly silná kultura inovací a vědomé zaměření na rychlost. V oblasti mikrocertifikátů se svět vyvíjí rychle – a univerzita na to musí umět pružně reagovat.“

Další země, která přistoupily k mikrokvalifikátům velmi systematicky, je Estonsko. Podle Katrin Maack z estonské Agentury pro kvalitu ve vzdělávání bylo od začátku jasné, že mikrocertifikáty nesmí stát mimo existující vzdělávací struktury: „Potřebovali jsme proto legislativu a standardy kvality, podle kterých s nimi budeme pracovat. Estonsko kvůli nim začalo upravovat svou národní soustavu kvalifikací, která funguje už od 90. let, aby v ní mikrocertifikáty měly jasně vymezené

místo," popsala Katrin Maack. Za hladkým průběhem celého procesu stojí i kvalita celého estonského vzdělávacího systému, včetně nejnižšího stupně. „Když jsou základy silné, nese se to celým systémem. Dobrý základní školský systém je předpoklad i pro kvalitní vysokoškolské a celoživotní vzdělávání," upozornila Maack.

Zajímavý je i způsob, jakým Estonci určují, kdo může mikrocertifikáty poskytovat. „Pokud má instituce už akreditovaný program v určitém oboru, může z něj poměrně jednoduše odvodit mikrokvalifikace," vysvětluje Maack. To podle ní logicky výrazně zvýhodňuje univerzity: „Vytvářet mikrokvalifikace navázané na existující obory je mnohem jednodušší než akreditovat nový velký program. Umožňuje to reagovat rychleji na nové potřeby společnosti.“

Michal Nowakowski z polského Výzkumného ústavu vzdělávání sdílel výsledky pilotního projektu, který testuje mikrocertifikáty jakožto nástroj celoživotního vzdělávání. Toto pracoviště vybudovalo první národní systém mikrocertifikátů a k němu i technologickou platformu MarkerPlus. „Naším cílem jsou mikrocertifikáty pro všechny – od univerzit po školy a firmy," říká Michal Nowakowski podle nějž za úspěchem mimo jiné stojí i vysoká úroveň digitalizace polské společnosti. „U nás se téměř všechno dá vyřídit online – od daní po vzdělávací agendu. Lidé jsou na digitální řešení zvyklí," vysvětluje Nowakowski.

Zahraniční panel uzavřelo vystoupení Mary Lyons ze SOLAS, která přidala perspektivu irského trhu práce: úzké napojení na potřeby podniků, rychlé doplňování dovedností a přehledná evidence kompetencí.

Dopolední program mezinárodní konference pokračoval blokem věnucím se státnímu rámci a regulaci. Monika Měšťanová z MŠMT představila, jak se mikrocertifikáty propisují do českého vysokoškolského prostředí a jaké standardy a procesy jsou klíčové pro jejich rozšíření. Jana Malá z MPSV zdůraznila individuální vzdělávání jako cestu k rozvoji dovedností a podpoře zaměstnanosti. Jan Beseda z Centra pro studium vysokého školství nabídl zahraniční inspirace pro vznikající český ekosystém. Na ně navázal ředitel Domu zahraniční spolupráce Michal Uhl, jenž se zaměřil na uživatele, respektive předstvil „jedním klikem“ přehlednou prezentaci mikrocertifikátů na vysokých školách. Závěrečná diskuze otevřela otázky uznávání, interoperabilních dat a motivace škol k dlouhodobému rozvoji.

Odpolední program pak shrnul praktické zkušenosti univerzit. Proděkanka Marta Chromá představila přístup Právnické fakulty UK, prorektorka Jitka Petrová přiblížila model Univerzity Palackého a rektor Vysokého učení technického v Brně Ladislav Janíček popsal technicky orientovanou implementaci.

Závěrečný kulatý stůl spojil akademickou sféru, státní správu i byznys, kdy se debatující soustředili na propojení mikrocertifikátů s potřebami trhu práce, motivaci studentů i zaměstnavatelů a na to, jak udržet rozjeté iniciativy v chodu. Protože, jak uvedla ve svém ranním projevu rektorka Milena Králíčková, mikrocertifikáty podporují partnerství a spolupráci s praxí. „Když vysoká škola vytváří programy ve spolupráci se zaměstnavateli, je to přínosné pro obě strany – pro studenty, pro firmy i pro univerzitu. V tuto chvíli máme už přes osmdesát schválených programů a další jsou v procesu přípravy. Nejde o žádný okrajový experiment, ale o systémový rozvoj.“

Text: Jitka Jiříčková

Foto: Hynek Glos

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=27715>